

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 7C/143/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8815202849
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Melníková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2015:8815202849.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudcom JUDr. Martinou Melníkovou v právnej veci žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004 proti žalovaným: 1. G. X., nar. XX.XX.XXXX, E. XXX XX P. XXX, 2. K. X., nar. XX.XX.XXXX, E. XXX XX P. XXX, o zaplatenie 9.543,03 eur s prísl. t a k t o

rozhodol:

Odporcovia v 1., 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi istinu vo výške 8.923,05 eur, úrok z úveru vo výške 399,96 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 8.924,40 eur od 10.02.2015 do 12.02.2015, a úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 8.923,05 eur od 13.02.2015 do zaplatenia, ako aj uhradiť trovy konania vo výške 492,35 eur s tým, že plnením jedného z odporcov zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných odporcov.

V prevyšujúcej časti súd návrh navrhovateľa zamietá.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal, aby súd zaviazal odporcov v 1., 2. rade zaplatiť mu spoločne a nerozdielne sumu 9.543,03 eur s 6,69 % p.a. úrokom z úveru zo sumy 8.923,05 eur od 01.03.2015 do zaplatenia a s 5,05% ročným úrokom z omeškania zo sumy 9.487,01 eur od 01.03.2015 do zaplatenia a trovy konania.

Svoj návrh odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o stavebnom sporení č. XXXXXXXXXXXX bola s odporcami I. a II. uzatvorená Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 02.05.2013, v súlade s ktorou poskytol navrhovateľ odporcom I. a II. Medziúver č. XXXXXXXXXXXX vo výške 10 000 eur. Odporcovia I. a II. sa zaviazali do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky medziúveru 3,69 % p. a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 30,75 eur počas prvých 12 mesiacov, po uplynutí 12 mesiacov úroky medziúveru 6,69 % p.a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 55,75 eur a do pridelenia cieľovej sumy vkladať na účet stavebného sporenia pravidelné mesačné vklady vo výške 15,85 eur. Po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa odporcovia I. a II. zaviazali splácať stavebný úver vrátane úrokov vo výške 4,70 % p. a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 71,60 eur. Odporcovia I. a II. porušili zmluvne dohodnuté podmienky a medziúver prestali riadne a včas splácať. Listom zo dňa 19.01.2015 navrhovateľ vyzval odporcov na doplatenie omeškaných splátok, pričom odporcov zároveň upozornil, že v prípade ak omeškané splátky nebudú doplatené, navrhovateľ bude požadovať splatenie celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou dobou splatnosti. Nakoľko omeškané splátky neboli doplatené, navrhovateľ dňa 09.02.2015 vyhlásil mimoriadnu splatnosť zostatku úveru s príslušenstvom. Ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru 09.02.2015 bola celková výška dlžnej sumy 9 488,36 eur, pričom pozostáva z istiny 8 924,40 eur a z nezaplatených úrokov za úver a nezaplatených poplatkov ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti v celkovej výške 563,96 eur. Požadovaním predčasného splatenia úveru úverová zmluva nezaniká, navrhovateľ v zmysle čl. IX. bod

9.3 úverovej zmluvy úročí istinu dohodnutým úrokom za úver vo výške 6,69 % p. a. a zároveň celý zostatok dlhu ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úrokom z omeškania vo výške 5,05 % p. a. Ku dňu 28.02.2015 je výške navrhovateľov pohľadávky 9.543,03 eur a pozostáva z istiny 8.923,05 eur, nezaplatených úrokov za úver a z nezaplatených poplatkov ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru vo výške 563,96 eur; 6,69 % p.a. úroku za úver od 10.02.2015 do 28.02.2015 vo výške 31,08 eur a 5,05 % p.a. úroku z omeškania od 10.02.2015 do 28.02.2015 vo výške 24,94 eur.

Odporca v 1. a 2. rade sa k návrhu nevyjadrili, pretože na pojednávanie napriek predvolaniu sa nedostavili.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s návrhom, zmluvou o úvere zo dňa 02.05.2013, amortizačnou tabuľkou pre medziúver a stavebný úver, Všeobecnými podmienkami pre stavebné sporenie pre fyzické osoby v znení účinnom od januára 2009, Oznameniami o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 09.02.2015 spolu s kópiami doručeníek, upozorneniami na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo dňa 19.01.2015 spolu s kópiami doručeníek, výpisom z účtu medziúveru, písomným vyjadrením žalobcu zo dňa 07.10.2015 a zistil tento skutkový stav veci:

Žiaden z účastníkov sa na pojednávanie nedostavil. Svoju neprítomnosť ospravedlnil iba žalobca, súhlasil, aby súd konal a rozhodol v jeho neprítomnosti.

Navrhovateľ v písomnom podaní zo dňa 07.10.2015 uviedol, že suma poskytnutých peňažných prostriedkov predstavuje istinu žalovanej sumy. Táto zodpovedá súčtu položiek a to výplaty medziúveru zo dňa 06.05.2013 vo výške 8.000 eur, zo dňa 29.07.2013 vo výške 1.880 eur a z položky naúčtovanej dňa 06.05.2013 vo výške 120 eur (poplatok za spracovanie úveru), ktorý sa zúčtuje tak, že celková suma poukázaných peňažných prostriedkov úveru bude znížená o výšku tohto poplatku. Istina bola úročená úrokom z úveru vo výške 3,69 % p.a. pre prvý rok a 6,59 % p.a. po uplynutí prvého roka. Vzhľadom na postupné vyplácanie medziúveru istina vo výške 10.000 eur bola základom pre výpočet úroku medziúveru až dňom poslednej výplaty medziúveru t.j. 29.07.2013. Odporcovia I. a II. sa zaviazali do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky medziúveru 3,69 % p. a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 30,75 eur počas prvých 12 mesiacov, po uplynutí 12 mesiacov úroky medziúveru 6,69 % p.a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 55,75 eur a do pridelenia cieľovej sumy vkladať na účet stavebného sporenia pravidelné mesačné vklady vo výške 15,85 eur. Odporcovia vkladmi uhradili úroky medziúveru a na konte stavebného sporenia sporili peňažné prostriedky. Vyhlásením mimoriadnej splatnosti zo dňa 09.02.2015 došlo k zúčtovaniu nasporenej sumy na účte zmluvy o stavebnom sporení zo sumou poskytnutého medziúveru. Istina medziúveru tak ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti predstavovala sumu 8.924,40 eur (10.000 eur mínus 1.075,60 eur - nasporená suma na účte zmluvy o stavebnom sporení). Suma 563,96 eur predstavuje nezaplatené úroky za úver a poplatky ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti. Navrhovateľ účtoval odporcom v zmysle článku VIII zmluvy poplatok za vedenie účtu naúčtovaný dňa 02.05.2013, poplatky za prvú a druhú upomienku naúčtované dňa 31.12.2013, 31.03.2014, 31.07.2014, 31.01.2014, 30.04.2014 a 31.08.2014, poplatky za predžalobné upomienky zo dňa 31.05.2014 a 30.09.2014 a poplatok za individuálne riešenia omeškania splátok zo dňa 07.11.2014. Suma 1,35 eur ako čiastočné vyrovnanie medziúveru zo dňa 12.02.2015 bola preúčtovaná z účtu zmluvy o stavebnom sporení čím došlo k zníženiu žalovanej istiny zo sumy 9.924,40 eur na sumu 8.923,05 eur. Žalovanú sumu 9.543,03 eur predstavuje ku dňu 28.02.2015 istina vo výške 8.923,05 eur, nezaplatené poplatky a úroky za úver do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru vo výške 563,96 eur a nezaplatené úroky za úver a úroky z omeškania po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru vo výške 56,02 eur. Vyhlásením mimoriadnej splatnosti nezaniká povinnosť dlžníka platiť úroky mimoriadneho medziúveru. Navrhovateľ úročí istinu aj po vyhlásení mimoriadnej splatnosti dohodnutým úrokom za úver vo výške 6,69 % p.a.. Z dôvodu omeškania splácať úver riadne a včas navrhovateľ úročí celú nezaplatenú sumu úrokom z omeškania vo výške 5 % p.a. (článok IX, bod 9.3 Zmluvy).

Podľa zmluvy o úvere č. 2905165001 (ďalej len „zmluva“) uzatvorenej medzi navrhovateľom ako veriteľom a odporcami ako dlžníkmi zo dňa 02.05.2013, navrhovateľ na preklopenie obdobia do pridelenia cieľovej sumy o stavebnom sporení poskytol dlžníkovi medziúver pod č. XXXXXXXXXXX/XXXX vo výške 10.000 eur, pričom po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení, na základe ktorej bol medziúver poskytnutý a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných ako aj všeobecných podmienok pre stavebné sporenie pre fyzické osoby sa medziúver zúčtuje bez osobitnej dohody s nasporenou sumou na účte stavebného sporenia na stavebný úver pod č. XXXXXXXXXXX/XXXX vo výške 6.304,26 eur.

Presnú výšku stavebného úveru ku dňu podpisu tejto zmluvy nie je možné stanoviť a bude sa rovnať rozdielu cieľovej sumy a nasporenej sumy pri pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení.

V zmysle článku V. zmluvy - dlžník sa zaväzuje splatiť poskytnutý úver pravidelnými mesačnými splátkami jednou sumou prvý rok vo výške 46,60 eur a po uplynutí tejto doby sumou vo výške 71,60 eur. Výška úrokovej sadzby medziúveru je prvý rok vo výške 3,69 % p.a. a druhý až piaty rok vo výške 6,69 % p.a.. Do pridelenia cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa dlžník zaväzuje splácať úroky z medziúveru. Do pridelenia cieľovej sumy uhradza dlžník splátky vo výške 46,60 eur a 71,60 eur po pridelení cieľovej sumy bude splácať dlžník splátku stavebného úveru vo výške 71,60 eur. Výška úrokovej sadzby všetkých vkladov na účte stavebného sporenia do pridelenia cieľovej sumy je 2 % p.a.. Výška úrokovej sadzby stavebného úveru je 74,70 % p.a..

V zmysle článku IX. zmluvy - Omeškanie splácania - bod 3. v prípade omeškania dlžníka s viac ako dvoma splátkami alebo jednou splátkou po dobu dlhšiu ako 3 mesiace je veriteľ oprávnený požadovať zaplatenie celého zostatku dlhu pred dohodnutou dobou splatnosti. V týchto prípadoch má veriteľ právo účtovať si úrok z omeškania maximálne vo výške ustanovenej podľa predpisov Občianskeho práva.

Podľa článku XI. zmluvy - Záverečné ustanovenia - bod 1. právny vzťah medzi zmluvnými stranami sa riadi právnym poriadkom SR, Obchodným zákonníkom, Občianskym zákonníkom a zákonom č. 310/92 Zb. o stavebnom sporení v znení neskorších noviel, 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení noviel a Všeobecnými podmienkami pre zmluvy o stavebnom sporení.

V zmysle čl. XIX Všeobecných podmienok pre stavebné sporenia pre fyzické osoby, Porušenie zmluvných podmienok a okamžitá splatnosť bod 2 písm. a) ak dôjde k porušeniu akejkoľvek zmluvnej povinnosti alebo zmluvnej dohody zo strany stavebného sporiteľa alebo ak je stavebný sporiteľ v omeškaní s viac než dvoma splátkami alebo jednou splátkou dlhšie ako tri mesiace v zmysle § 506 Obchodného zákonníka je stavebná sporiteľňa oprávnená postupovať v zmysle bodu 3 tohto článku.

V zmysle bodu 3 písm. b), c) čl. XIX. Všeobecných podmienok ak nastanú skutočnosti uvedené v bode 2 tohto článku, je stavebná sporiteľňa oprávnená najmä jednostranne vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru t.j. požadovať splatenie pohľadávky stavebnej sporiteľne zo zmluvy o úvere pred termínom konečnej splatnosti úveru a stavebný sporiteľ je povinný splniť pohľadávku stavebnej sporiteľne v lehote, ktorú ona určí v oznámení o mimoriadnej splatnosti úveru alebo vypovedať zmluvu alebo od nej odstúpiť.

Navrhovateľ listom zo dňa 09.02.2015 odporcom oznámil, že z dôvodu porušenia povinnosti splácať úver riadne a včas, ku dňu 09.02.2015 nastáva mimoriadna splatnosť celého úveru, preto k 09.02.2015 žiadal odporcov vrátiť sumu 9.488,36 eur. Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru odporcovia prevzali dňa 12.02.2015.

Poslednou výzvou na úhradu zo dňa 19.01.2015 navrhovateľ odporcov vyzval v lehote do 28.01.2015 na úhradu omeškaných splátok vrátane splátky za mesiac január 2015. Navrhovateľ odporcov upozornil, že v prípade nezaplatenia v stanovenej lehote vyhlási mimoriadnu splatnosť celého úveru a bude požadovať zaplatenie celého zostatku dlhu.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

V zmysle § 52 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Ako vyplýva z § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech

spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Ako vyplýva z § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa priechi dobrým mravom (§ 39 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 517 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len Občiansky zákonník) dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z.

Podľa ust. § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom v čase omeškania, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba H. F. E. platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Súd vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania ako spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, kde sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa

ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemeň.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejmá aj obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

Aj napriek tomu, že ide o úverovú zmluvu, ktorá sa riadi režimom Obchodného zákonníka, ako už súd uviedol vyššie, v danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral navrhovateľ ako dodávateľ a odporcovia ako spotrebiteľia, pričom obsah zmluvy bol daný žalobcom bez možnosti odporcov privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, úprava ktorých je v Občianskom zákonníku pre spotrebiteľa výhodnejšia.

Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že navrhovateľ a odporcovia v 1. a 2. rade ako dlžníci uzavreli dňa 02.05.2013 zmluvu o úvere č. 2905165001. V zmysle zmluvy navrhovateľ ako veriteľ poskytol dlžníkom medziúver na základe uzatvorenej zmluvy o úvere. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie medziúveru vo výške 10.000 eur, ktorý sa po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok mal zmeniť na stavebný úver pod číslom XXXXXXXXXXX/XXXX vo výške 6.304,26 eur.

Keďže nastali podmienky predpokladané v zmluve tým, že dlžníci podstatne porušili zmluvu, navrhovateľ dňa 09.02.2015 vyhlásil mimoriadnu splatnosť celého úveru a zároveň žiadal oboch odporcov o okamžité vrátenie celého zostatku úveru. Pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru odporcovia boli upozornení na to výzvou na zaplatenie dlžných splátok.

Súd mal za preukázaný nárok na zaplatenie istiny v sume 8.923,05 eur. Do podania návrhu nebola pohľadávka navrhovateľa s príslušenstvom uhradená, preto zaviazal na jej zaplatenie odporcov v 1. a 2. rade a návrhu v uvedenom rozsahu vyhovel. Jedná sa o istinu úveru. Ďalej súd priznal aj nárok na zaplatenie úroku z úveru do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru vo výške 399,96 eur. Do uvedenej sumy súd nezarátal poplatky za vedenie úverového účtu v sume 29 eur a poplatky za upomienky po 15 eur, ktorými nárokmi sa bude zaoberať nižšie.

Nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že úver je odplatným právnym úkonom. Odplatu (cenu) predstavujú spravidla úroky. Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky (§ 497 Obchodného zákonníka).

Kauza úverového právneho vzťahu spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia peňažných prostriedkov má dlžník (prijímateľ úveru) platiť úroky. Účastníci úveru pritom nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje (úverové obdobie); v takom prípade vzniká právo na úroky

až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov (porov. Štenglová/Plíva/Tomsa a kol., Obchodní zákonník, komentář 9. vydání C.H.BECK str. 1153).

Úverové obdobie teda čas, na ktorý sa peňažné prostriedky poskytujú, medzi podstatné náležitosti úveru nepatrí. Pokiaľ však si účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby (do splatnosti úveru) nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie po splatnosti úveru úroky z omeškania. Ide o odlišný inštitút oproti odplatným úrokom a ten má sankčnú povahu. Jeho typickým znakom v občianskoprávných veciach je jeho administratívny strop (limit).

Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/1998, dohodnuté úroky, t.j. zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, resp. jeho splátok. Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania.

Takýto záver Najvyššieho súdu SR je logický a je potrebné s ním súhlasiť, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi konania.

V danej právnej veci navrhovateľ pristúpil k zosplatneniu celého úveru ku dňu 11.12.2014, teda týmto dňom sa stal splatný celý úver, zo strany navrhovateľa došlo k určaniu lehoty predčasnej konečnej splatnosti úveru a súd preto dospel k záveru, že navrhovateľovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do dňa 11.12.2014, potom už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Obdobný názor je vyslovený aj v rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 29.10.2014 sp. zn. 5Co/223/2014, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/85/2013 zo dňa 25.10.2013, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/83/2013 zo dňa 7.5.2014.

V danej súvislosti je potrebné poukázať aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18.9.2012, v ktorom sa uvádza: „Ústavný súd v tejto súvislosti nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Krajský súd sa stotožnil s podrobne odôvodneným právnym názorom okresného súdu, jasne, zrozumiteľne a presvedčivo objasnil rozdiel, resp. vzťah medzi úrokmi z dohodnutého úveru a úrokmi z omeškania, ako aj otázku, prečo „zmluvný úrok vo výške 15,8 % ročne od 26. 8. 2009 do zaplatenia“ patrí sťažovateľke iba do splatnosti dlhu, a tiež výšku sumy (a štruktúru žalovanej čiastky) prislúchajúcej, resp. priznanej sťažovateľke, rozšíril vecnú argumentáciu na podporu správnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu, opätovne poukazujúc na štandardnú obchodnoprávnu judikatúru v tejto oblasti. Súčasne sa tým vyrovnal aj s námietkami sťažovateľky, ktoré sú z veľkej časti totožné s tými, ktoré uplatnila aj na ústavnom súde. Tento výklad považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľný.“

Vzhľadom na vyššie uvedené súd navrhovateľovi nepriznal nárok na úrok z úveru vo výške 6,69 % ročne zo sumy 8.923,05 eur od 01.03.2015 do zaplatenia a v tejto časti návrh navrhovateľa zamietol.

Pokiaľ ide o poplatky za vedenie úverového účtu splatné dňa 02.05.2013 v sume 29 eur súd v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť nasledovné:

V zmysle § 37 ods. 21 zákona NR SR č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o bankách“) banke, zahraničnej banke a pobočke zahraničnej banky sa zakazuje požadovať od spotrebiteľa úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu za vedenie, evidenciu alebo správu úveru alebo účtu alebo zrušenie účtu, na ktorom je vedený úver a ktorého zriadenie alebo vedenie je podmienkou úverového vzťahu; to neplatí, ak ide o účet podľa § 708 až 715 Obchodného zákonníka, osobitného zákona alebo osobitnú službu, ktorá nie je podmienkou úverového vzťahu a ktorej podmienkou poskytnutia je písomný súhlas spotrebiteľa.

Zákaz podľa ustanovenia § 37 ods. 21 sa prvýkrát uplatní na úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu za vedenie, evidenciu alebo správu úveru alebo účtu alebo zrušenie účtu, na ktorom je vedený úver a ktorého zriadenie alebo vedenie je podmienkou úverového vzťahu, splatnú po 9. júni 2013 (§ 122s ods. 4 Zákona o bankách).

Z vyššie citovanej úpravy obsiahnutej v Zákone o bankách vyplýva, že účinnosťou novely č. 132/2013 od 10.6. 2013 priamo zákon zakazuje bankám požadovať od spotrebiteľa úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu za správu úverových účtov. Možno konštatovať, že predmetná novelizácia bola akýmsi vyvrcholením v podobe zákonnej úpravy zákazu žiadania poplatkov za správu úverových účtov ako účtov, ktoré vznikajú na základe úverového vzťahu, ale ľuďom nič neprinášajú a sú dôležité iba pre finančné inštitúcie.

V danej právnej veci sa jedná o poplatky, ktorý sa stali splatnými pred uvedenou novelou zákona o bankách. Súd však predmetné dojednania o poplatku za vedenie úverového účtu podrobil súdnej kontrole v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a predmetné dojednanie súd vyhodnotil ako neprijateľnú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Odporcovia boli povinní platiť navrhovateľovi ako veriteľovi za to, že tento pre svoju vlastnú potrebu vykonával akúsi správu úverového účtu, teda sledoval prijatie splátok, prípadné omeškania alebo iné pohyby na účte. Súd má za to, že keď navrhovateľ ako veriteľ poskytol odporcom ako dlžníkom úver, bolo len v jeho kompetencii, ako sa rozhodne predmetný úver spravovať, no je neprípustné, aby náklady s takouto činnosťou znášali odporcovia ako spotrebiteľia, ktorí za poskytnutie úveru, resp. konkrétnej finančnej čiastky zaplatili navrhovateľovi ako veriteľovi odplatu vo forme úroku z úveru, preto na odporcov nemožno prenášať úhradu takýchto nákladov.

Naviac navrhovateľ ani nepreukázal súdu na základe akých ustanovení zmluvy resp. jej súčasti predmetný poplatok účtoval, nakoľko nepredložil listinu preukazujúcu výšku požadovaného poplatku (čl. XXIII. bod 5 Všeobecných podmienok), a to napriek výzve súdu na podrobnú špecifikáciu pohľadávky.

V danej súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

Súd navrhovateľovi nepriznal nárok na poplatky za upomienky spolu v sume 135 eur a to za 6 upomienok po 15 eur zo dňa 31.12.2013, 31.03.2014, 31.07.2014, 31.01.2014, 30.04.2014 a 31.08.2014 a poplatky za predžalobné upomienky zo dňa 31.05.2014 a 30.09.2014 a poplatok za individuálne riešenia omeškania splátok zo dňa 07.11.2014 taktiež po 15 eur. V danom prípade sa jedná o sporové konanie a sporové konanie je konaním návrhovým. Navrhovateľ je povinný k žalobe pripojiť listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, resp. uviesť dôkazy, ktoré v priebehu súdneho konania navrhuje vykonať. Jedná sa o jeho dôkaznú povinnosť a práve v sporovom konaní je nesplnenie dôkaznej povinnosti spojené s procesnou zodpovednosťou za nedokázanie tvrdých skutočností, to znamená s neunesením tzv. dôkazného bremena. Kto a v akom rozsahu má dôkazné bremeno, určujú normy hmotného práva. Zásadne ho má ten, v koho záujme je dokázanie určitej skutočnosti. Nepriaznivé procesné dôsledky (neúspech v spore) stíhajú v sporovom konaní práve toho, kto neunesol dôkazné bremeno (neoznačil potrebné dôkazy alebo uvedenými dôkazmi nebolo jeho tvrdenie dokázané). Na základe uvedeného má potom súd za to, že navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno čo do tvrdenia o oprávnenosti výšky uplatnenej pohľadávky v časti nároku na poplatky za upomienky, pretože nepredložil žiadne také dôkazy, ktorými by bolo možné objektívne posúdiť a preveriť výšku pohľadávky, ktorú si uplatňuje, preto súd v tejto časti žalobu spolu s príslušenstvom zamietol. Navrhovateľ nepreukázal súdu zaslanie upomienok a ani nepreukázal, že by mu za zaslanie týchto upomienok vznikli nejaké reálne náklady v uvedenej výške. Zároveň v prípade poplatku takéhoto typu zaň dodávateľ spotrebiteľovi neposkytol žiadne protiplnenie. Predmetný poplatok tak predstavuje iba ďalšiu sankciu v prípade omeškania spotrebiteľa s úhradami dlhu, nie iba skutočnú náhradu nákladov dodávateľa. Uplatňovanie uvedeného poplatku je možné zároveň považovať za priečiace sa dobrým mravom v zmysle § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka. V danej súvislosti súd poukazuje aj na rozhodnutie Vrchného krajinského súdu v Brandenbursku (Brandenburgisches Oberlandesgericht) z 21. júna 2006 č. k. 7 U 17/06, v ktorom sa uvádza, že už také poplatky ako poplatky za vydanie náhradnej kreditnej karty, vystavenie kvitancie v predpísanej pozemkovoknižnej forme, skúmanie a preverovanie pomerov a upomienky sú neprijateľné.

Súd aj v tejto súvislosti poukazuje na už vyššie citované uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/2011-19.

Aj napriek tomu, že úverová zmluva je absolútny obchod a je nutné na ňu aplikovať Obchodný zákonník, prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až §54 Občianskeho zákonníka.

Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a pod). Aplikačná prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať (od 1.1.1992), avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na vadnosť právneho úkonu vrátane odstúpenia v spotrebiteľsko-právnej, a teda typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia. (porov. tiež Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5MCdo 20/09).

Odporcovia sa s plnením svojho peňažného záväzku dňom nasledujúcim po dni, ktorú im navrhovateľ vo vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru poskytol, dostali do omeškania, preto ich súd zaviazal zaplatiť aj úrok z omeškania v súlade s príslušným ustanovením Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády a to vo výške 5,05 % ročne dňom nasledujúcim po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, teda dňom 10.02.2015 do zaplatenia ale len zo sumy priznanej súdom a čo do zvyšku žalobu v tejto časti zamietol. Súd priznal úroky z omeškania tak, ako sú uvedené vo výroku tohto rozsudku, kde zohľadnil, že dňa 12.02.2012 bola na poskytnutý úver započítaná položka vo výške 1,35 eur, ktorá bola preúčtovaná z účtu zmluvy o stavebnom sporení.

Sadzba úroku z omeškania je v súlade s ustanovením § 517 Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z., keďže ku dňu 10.02.2015 bola základná úroková sadzba H. F.Á. E. vo výške 0,05 % p.a. a výška úrokov z omeškania tak bola o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba H. F. E., teda vo výške 5,05 % ročne. Navrhovateľom požadovaná sadzba úroku z omeškania tak neprevyšuje zákonnú sadzbu úroku z omeškania.

Podľa § 137 zák. č. 99/1963 Zb. (Občiansky súdny poriadok v platnom znení, ďalej len „O.s.p.“), trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

V danom prípade tak súd pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal z ustanovenia § 142 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého ak má účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Navrhovateľ požadoval istinu 9.543,03 eur a súd so žalovanej sumy priznal navrhovateľovi iba sumu 8.923,05 eur. Úspech navrhovateľa tak predstavoval 93 % a úspech odporcov v tomto konaní bol vo výške 7 %. Po odpočítaní úspechu odporcov od úspechu navrhovateľa, navrhovateľ má nárok na náhradu trov konania vo výške 86 %.

Navrhovateľovi vznikol nárok na náhradu za zaplatený súdny poplatok v sume 572,5 eur a 86 % z týchto trov predstavuje sumu 492,35 eur na náhradu ktorých taktiež súd zaviazal odporcov.

Na základe vyššie uvedeného súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd do Prešova.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zaistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zaisteniam,
- e) doteraz zaistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na výkon exekúcie podľa osobitného predpisu.